

ژنانى كورد

و

دۆزەخى ئەنقال

ئاسۇ بيارهه
ئامادهى كردوه
2005 - سويد

ليدوانىك له گەل قوربانىانى ئەنقال

دۆزه‌خی ئەنفال و 16 ساڵ چاوه‌پروانی

سەر‌ه‌تایه‌کی تال

ئەنفال، پراکتیزه‌کردنی بیروباوهری شوقنیستی عەرهبییه، دروشمی قێکردنی نەتەوه‌کانی تره، به‌ عەرهب کردنیانە. به‌ عسی فاشستیش نالا هه‌نگر و ته‌واوکه‌ری نه‌و ریبازه‌بوو، که 1400 ساڵ زیاتره له‌ خاکی نیمچه دورگه‌ی عەرهب سه‌ری هه‌لداوه. ئەنفال، چه‌کی کوشنده و بیهۆشکه‌ری دهستی نه‌و مجاهدانه‌یه که سوپای به‌ناو نسلامیان پیکه‌یناوه و بووه‌ته کاکله‌ی میشکیان.

له سه‌ره‌تادا پیویسته نه‌وه بئیم، له‌کاتی نه‌م لێداونه‌دا، له‌گه‌ل نه‌م که‌سانه‌دا، بست به‌ بستی ناوچه‌ی گه‌رمیان وه‌کو خه‌ونیکی گه‌نج، هاته به‌ر پانتایی بینینی چاوه‌کانم. گونده‌کان، رینگه‌کان و دۆل و هه‌رده‌کان، هاوار و قیژه‌ی مندالان و کیژانی دیلی سوپای داگیرکه‌ران و جاشه‌ خۆف‌رۆشه‌کان، ناهه‌ناله‌ی راگرده‌کان، ده‌شتی کاکی به‌کاکی گیانمی، سه‌رله نوێ خسته‌وه ناو ناھی هه‌یوه‌هه‌یه‌کی پر گریان‌ه‌وه، گریانیک که 16 ساڵه زیاتر، هه‌موو نه‌ورۆزیک خۆی تیکه‌ل به‌ هاژه‌ی فراوانی کویستانه‌کان ده‌کات و له به‌رده‌م ده‌روازه‌ی هیوای گه‌لیکی چل ملیونی ده‌بینیته‌وه.

به‌لێ:قه‌عقاع ده‌بینم عه‌گاله‌ی له دهستی دایکیکی کور له کیوان به‌ ستووه‌و به‌داوی حوشتره‌که‌یدا، به‌ناوی لمی رومادیدا رایدە‌کیشیت، گویم له فه‌توای نیمامه‌که‌ی مه‌که‌که و مه‌دینه‌یه، دنیا ناخه‌، کیژانی کورد ده‌کاته جاریه و هه‌لای سه‌حابه‌ جاهله‌کانی ده‌کات. زۆله کورده‌کان ده‌بینم، که بو تالانی و فه‌تی خاکی باو‌پیرانیان، کۆلیان پر له‌ که‌له سه‌رکردوه. راسته نه‌نفاکچه‌یه‌کان، میله‌تی کوردیان به‌ زۆری شم شیر کرد به‌ موسلمان، نه‌وه‌ی که جینگه‌ی سه‌ربه‌ریزه نه‌وه‌یه که نه‌یانتوانی کورد وه‌کو نه‌ته‌وه‌یه‌ک بتویننه‌وه.

ناسق بیاره‌یی

ئهم باسه له سه‌ر کۆوه‌لامی نه‌م پرسیارانه نووسراوه

- ئەنفال چۆن پێناسه ده‌کە‌ی؟
- 1- پێش ئەنفال چۆن ده‌ژیايت، له‌ گه‌ل که‌سوکار تا بوويت؟
 - 2- چۆن ئەنفال دهستی پێکرد، هه‌یچت له‌ بیره؟
 - 3- که ئەنفال دهستی پێکرد، تو له‌ کوی بوويت و ته‌منت چه‌ندبوو؟
 - 4- ماوه‌ی ئەنفال چه‌ندبوو؟
 - 5- که‌سێک له‌ ئەندامی خێزانه‌که‌ت یان که‌سوکار ت له‌ ئەنفالدا تیاچوو؟
 - 6- ئەنفال چ گۆرانکار بیه‌کی به‌سه‌ر ژيانتا هیناوه؟
 - 7- ئیستا هه‌یچ بیری روژانی ئەنفال ده‌کە‌ی، چ یادیکی تر سناکت دیته‌وه بیر کاتیک باسی ئەنفال ده‌کری؟
 - 8- کیشه‌کان کامانه‌ن که‌ دواي ئەنفال روبه‌روت بوونه‌ته‌وه؟
 - 10- هه‌یچ یارمه‌تییه‌کی ده‌ورونی و مادیان داوی، دواي کاره‌ساتی ئەنفال؟
 - 11- ده‌توانی به‌رواردیکی ژيانی ئیستات و ژيانی روژانی ئەنفال بکه‌یت؟
 - 12- په‌یامت بو ده‌سه‌لاتداری کوردستان و جیهان چیه‌؟

دۆزه‌خی ئەنفال و 16 ساڵ چاوه‌پروانی

ئەوێ که گره‌کاره‌ساتی ئەم باسه له جەرگیدا هیشتا کێپه‌ی دیت و باستان بۆ ده‌کات ، ناوی (شلیر فەخره‌دین) ه که ناسراوه به به شلیر مام سألج.

شلیرخان، ووشه‌ی ئەنفال وا پیناسه‌ده‌کات:

ووشه‌یه‌کی زۆر ناخۆشه، ته‌عبیرکردنه له‌مردن، سوکایه‌تی کردنه به نینسان، به‌رزترین پله‌ی ره‌سیزم و جینۆسایته، که‌ناویته‌ی په‌کتربوون، کۆیله کردنی نینسانه له لایه‌ن نینسانه‌وه، له ناو‌بردنی ژیان و ژینگه‌یه، سوتاندی هه‌موو نومیدیک و ناو‌تیکه، تیکدانی یاری مندالانه، که چاوه‌بری هاتنه‌وه‌ی باوکیان ده‌کهن، قینی ره‌شی نه‌ته‌وه‌یه‌که که چهنده‌ها ساڵه نه‌ته‌وه‌کانی تر ته‌عریب ده‌کات.

من له دایکبووی سالی 1963 م، نه‌و ساڵه‌ی هه‌لگرانی ئەنفال ده‌سه‌لاتیان گرت‌ه‌ده‌ست، نه‌و ساڵه‌ی ره‌شه‌خامی نه‌گه‌یه‌تی به‌ری ناسمانی عیراقی گرت.

له به‌ر چالاکی سیاسی، سالی هه‌شتاکان، مالمان له شاری که‌رکه‌کوکه‌وه گواسته‌وه بۆ (بناری گل) له گه‌رمیان، له گوندی کانی قادر نیشته جی بووین. هه‌رچهنده‌ بوردوماتی رۆژانه له سه‌ر ناوچه‌ رزگارکروه‌کان هه‌بوو، به‌لام لای خه‌لکی گونده‌کانی گه‌رمیان وه‌کو شتیکی ناسایی لیهاتبوو.

هه‌ندری ی کورم هیشتا نه‌مامی ته‌مه‌نی نه‌بوو بوو به دووسال، وه‌کو مندالانی دی کوردستان، له ووشه‌ی بابیه و دایه و پیکه‌نین زیاتر، هه‌چی تری نه‌ده‌زانی. وه‌رز دوا هه‌فته‌کانی ته‌مه‌نی به‌هاری گه‌رمیان بوو، دنای کورد بۆنی باروتی دده‌ا، کاره‌ساتی کیمیاوی بارانی هه‌له‌بجه و خۆینی پینج هه‌زاری شه‌هیدی له نازی خاکی داگیرکراودا ده‌ریایه‌کی خۆینیان پیک هینابوو. به‌لێ سه‌ره‌تای مانگی چواربوو، کاره‌سات له نیگی گه‌وره و بچوک به‌دی ده‌کرا.

رژیم، سوپاکه‌ی له زۆر لاره ناماده‌کردبوو بۆ ئەنفال، له به‌رزایه‌کانی چوارملان، سه‌ر رینگه‌ی شارۆچکه‌ی قادرکه‌رم، ناوایی جه‌لال، زه‌نگ ناباد، داوئ، دوانزه نیمام و زۆر ناوچه‌ی تر. له نه‌نجامی تۆپباران کردن له بناری گل دوو ژن کوژران.

جاران که حوکمه‌ت هیرش ده‌هینا، هه‌رگیز شه‌وانه نه‌ده‌مایه‌وه. نه‌مجاره‌یان هه‌رناواییکی ده‌گرت، بنگه‌و ره‌ببیه‌ی تیا دهنو ده‌یسوتاند.

رومان کرده دۆله‌کانی خۆرنه‌وزان و له‌وئ خۆمان هه‌شاردا. هه‌ر گوندیک ده‌گیرا ده‌ست به‌جی له لایه‌ن جاشه‌کانه‌وه تالان ده‌کراو سوپای ئەنفالیش ده‌یسوتاند. کاری جاشه‌کان راوه کوردبوو، به هه‌زاره‌ها کوردیان دیلی ده‌ستی سوپای داگیرکه‌ران کرد،

زۆریه‌ی لادیکان داگیرکران و سوتینران، له گوندی هه‌سه‌ن پرچن، ژن و مندالیک زۆر له‌وئ کۆ بوو بوون، برسیه‌تی، ماندویه‌تی و نه‌خۆشی باری هه‌موانی سه‌خت کردبوو.

گوندی هه‌سه‌ن پرچن و هه‌رگرتنی بریاری کشانه‌وه

ده‌نگی فرۆکه و تانکی به‌عس زیاتر نزیک ده‌بووه‌وه، خه‌لکه‌که بوو به دوو به شه‌وه، به‌شیک هینده سه‌ریان لیشیابوو بریاریان دا ته‌سلیم بینه‌وه، به‌شه‌که‌ی تریش خۆرزگارکردنیان هه‌لێژارد.

من ومیرده‌که‌م، سه‌رکه‌وت، هه‌زمانه‌کرد هه‌رچۆنیک بیت خۆمان رزگاربکه‌ین، به‌لام فریانه‌که‌وتین و به‌ره‌و گوندی (برایم غۆلام) که‌وتینه‌رئ، زۆریه‌ی شوینه‌گرنگه‌کان گیرابوون..

سه‌رباری دژواری و بوردومان، خه‌لک هه‌بوو تراکتۆریان نه‌هینا تاکو ژن و منداله‌کان رزگار بکه‌ن، له‌و ناوه‌دا له نزیکی گوندی نبراهیم غۆلام تراکتۆریک هات و من هه‌ندری ی کورمی سوارکرد، من نه‌م ده‌ویست، به‌لام سه‌رکه‌وتی میردم ووتی: خه‌می منت نه‌بێ، له ده‌ره‌وه‌ی قادرکه‌رم په‌کتري ده‌بینینه‌وه. له‌وئ له سه‌رکه‌وتی میردم بۆ په‌که‌م جار جیابوو مه‌وه.

بۆ دواچارپیم ووت: شه‌هیدبوونمان زۆر سه‌ره‌رز تره تاکو بکه‌وینه ده‌ست نه‌و گورگانه. له به‌ر زۆری ژماره‌ی سه‌ربازو جاش، خه‌لکه‌که تیکه‌ل بوو بوو.

خه‌لکی کوردیه‌ره‌ی شارۆچکه‌ی قادرکه‌رم

خه‌لک وه‌کو لافاوکی خۆیناوی روی له شارۆچکه‌ی قادرکه‌رم ده‌کرد، دانیشتوانی شاریش چیان له شوین، نان، چل و به‌رگ شک ده‌برد پینشکه‌شیان ده‌کرد. خه‌لکیکی زۆر میوان دۆست بوون، سه‌ره‌رای بوونی سوپای داگیرکه‌ران له‌وئ، به‌لام نه‌وان چاوه‌نترسانه یارمه‌تییان به‌هه‌موو که‌سیک دده‌ا، ده‌رگای ماله‌کانیان ناوه‌نه‌کردبوو.

له ده‌ره‌وه‌ی (قادرکه‌رم) زۆر چاوه‌بری میرده‌که‌م کرد، به‌لام هه‌ر نه‌هات، ناچار خۆم کرده قادرکه‌رمه‌وه و له‌وئ مانی خه‌زورم دۆزیه‌وه، ناوشار له جاش جمه‌ی ده‌هات. له هه‌رکیم ده‌پرسی بۆ سه‌رکه‌وتی میردم، نه‌ی ووت له (نبراهیم غۆلام) دیومه‌انه.

به ریکه‌که‌وت جاشه‌کانی (ره‌فه‌ت گلی) م بینی، ده‌فته‌ریکیان پین بوو ناوی خه‌لکیکی زۆری تیا نووسرابوو، پینم ووتن توخوا بزائن ناوی میرده‌که‌ی منی تیا به. ووتیان نیمه‌ناویکی زۆرمان نووسیوه، کاتمان نییه سه‌یری بکه‌ین،

دۆزه‌خی ئەنفال و 16 ساڵ چاوه‌روانی

وهره خۆت سه‌یربکه. ناوی سه‌رکه‌وتی میردمم دۆزییه‌وه، لیم پرسین له کونیه؟ ووتیان: خه‌مت نه‌ی کهمی پرسیری لئ ده‌کریت و به‌ره‌لاده‌کریت. نیتر له‌وساوه سه‌رکه‌وتی میردمم نه‌بینیه‌وه. بۆ به‌یانی، سوپا به‌ بلنډگۆ، خه‌لکی شاروچکه‌ی (قادر که‌رم) بیان ناگادار کرده‌وه، که نه‌گه‌ربنیت و هه‌رمائیک خه‌لکی ده‌ره‌وی شار دینته‌وه، مائه‌کانیان ده‌سوئینریت به‌ سه‌ریاندا و سزایان ده‌درین. له به‌ر نه‌وه زۆربه‌ی خه‌لکه راکردوه‌که رویان له نوردوگا‌که کرد که دروستکرا‌بوو. ناچار به‌بێ میرده‌که‌م، له گه‌ل دایکم و کۆمه‌لی خزمان به‌دزییه‌وه خۆمان کرد به‌ شاری که‌رکودا.

به‌ره‌و هه‌ولێر

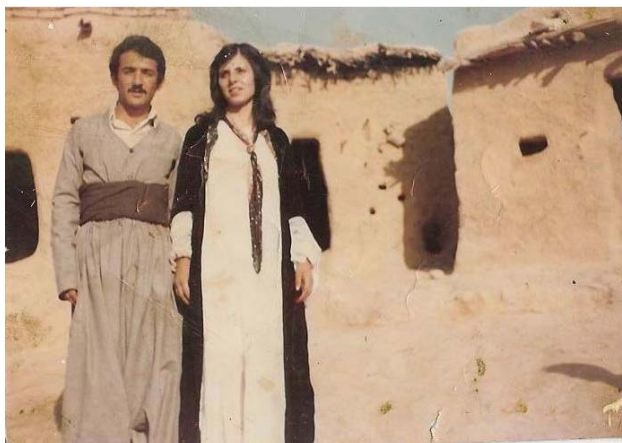
دوای چه‌ند مانگیک بۆ نه‌وه‌ی نه‌گیرین، ب‌لاوه‌مان به‌خۆمان کرد، من چوم بۆ شاری هه‌ولێر، حه‌وت مانگ مامه‌وه و. دوا‌چار چوم بۆ مانی خه‌زورم له‌ گرده‌ گۆزینه، له‌ که‌لار جینگیربووم، سائیک که‌متر له‌وئ مامه‌وه. دیسان سه‌رله‌نوئ گه‌رامه‌وه بۆ هه‌ولێر توانیم له‌ کارگه‌ی چینی کاریک بدۆزمه‌وه.

له‌ناوچوون

منیش وه‌کو نه‌وه‌ی خه‌لکه‌ی بِنجاره‌یه‌ی گه‌رمیان، بِن قوربانی نه‌بووم. پینج خواره‌زا، دوو برزای دایکم و نیزیکه‌ی 88 که‌سی بنه‌مائه‌که‌مان له‌ نه‌نفال تیاچوون.

گۆرانکاری ژیانم دوای نه‌نفال

من و هه‌زاره‌ها تر، که‌ که‌س و کاریان بِن شوینه، گه‌وره‌رین زیانی ده‌رونی و مائیمان پِن گه‌یشته‌وه. من 16 سا‌نه چاوه‌رینی میره‌ده‌که‌م ده‌که‌م، چاوه‌ریم رۆژیک له‌ رۆژان کۆتایی به‌وه‌ چاوه‌روانییه‌ی بیت و ناسۆیه‌ک ساته‌کاتی ژیانم

رۆشن بکاته‌وه. من تا نیستا ژیانم به‌ چاوه‌روانییه‌کی ترسناک و نه‌نفالووی، پِر له‌ نازار و نه‌شکه‌نجه‌ ده‌به‌مه‌سه‌ر که‌ کوربه‌که‌م ده‌بینم، هینده‌ی دی چاره‌نووسم له‌ چاوه‌روانی بارم گران ده‌کات. خه‌لکینه‌ من هه‌وسه‌ر ژیانم دیار نییه، که‌ سیک که‌ به‌شیکه‌ی گه‌وره‌ی ژیانم من و کوربه‌که‌م پیک دینن.

شلیرخان به‌ هه‌نسکیکی بِن هیوا‌یییه‌وه درێژه‌ی به‌ باسه‌که‌ی دا:-

مۆته‌که‌ی نه‌نفال و رۆژان

من یادگاری نازانم چیه، نه‌وه‌ی رۆژانه سه‌رقافلێ خه‌مه‌کانم ده‌گرئ و دام ده‌چله‌کینن، ده‌نگی بۆمب و ناگره، ره‌نگی زه‌ردی هه‌لگه‌روای مندالانه، رۆ رۆی دایکانه، کاروانیکی سه‌رلێشینواوه، کۆمه‌لیک نینسانی دیله، که‌ بیسه‌ر و شوینن.

له‌ بیرمه ژنیک به‌ناوی (ناوات) که‌ شوه‌که‌ی پینشمه‌رگه‌بوو، دووگیان‌بوو، له‌ سه‌رکانی، له‌ گوندی کانی قادر، به‌یانییه‌کی زوو بینم، زۆر په‌ریشان بوو. لیم پرسنی ناوات خان چیته‌ وای په‌شوکاوی؟ ووتی: ده‌لین شه‌ره‌ و ده‌ترسم باوکی منداله‌کان شه‌هید بووین.

ووتم: جا بۆ نوکه‌ زانیوته که‌ نه‌وه، نه‌وه‌ ریگایه‌ی هه‌لبزاردوه؟

من گه‌رامه‌وه مائه‌وه، گویم له‌ دوو تۆپ بوو ته‌قین، هاوار و قیژه‌ له‌ ناوایی به‌رزبووه‌وه، ناوات خان و منداله‌کانی شه‌هیدبوون.

به‌نی، نه‌مه‌ یه‌کیک له‌ یادگارییه‌کانمه، نیساش دیمه‌نی خه‌ماوی نه‌وه ژنه‌ گه‌نجه‌ و مندالانه‌م له‌ به‌ر چاوه، خوینی رۆژاوی به‌رچاوه‌کانم سوورده‌کات و هیواکانم هینده‌ی تر لئیل ده‌بن. نه‌م مۆته‌که‌ سامناکانه‌ی نه‌نفال هه‌میشه‌ بینه‌قاقام ده‌گرن و ده‌یانه‌وئ بمخنکینن.

زۆرچار له‌ خۆم سه‌رسو‌رمان ده‌بم، که‌ چۆن به‌رگه‌ی نه‌وه هه‌موو کاره‌ساته‌م گرتوه، نه‌ک هه‌رم‌ن به‌لکو نه‌وانه‌ی به‌رواله‌ت له‌ کاره‌ساتی نه‌نفال رزگاریان بووه. ده‌لیم رواله‌ت چونکه‌ دوای نه‌نفال توشی دۆزه‌ی چاوه‌روانی دینته‌وه‌ی که‌سوکار ده‌مانسوئینن.

دۆزه‌خی ئەنفال و 16 ساڵ چاوه‌پروانی

هەندریڤی کورم و رایهرین

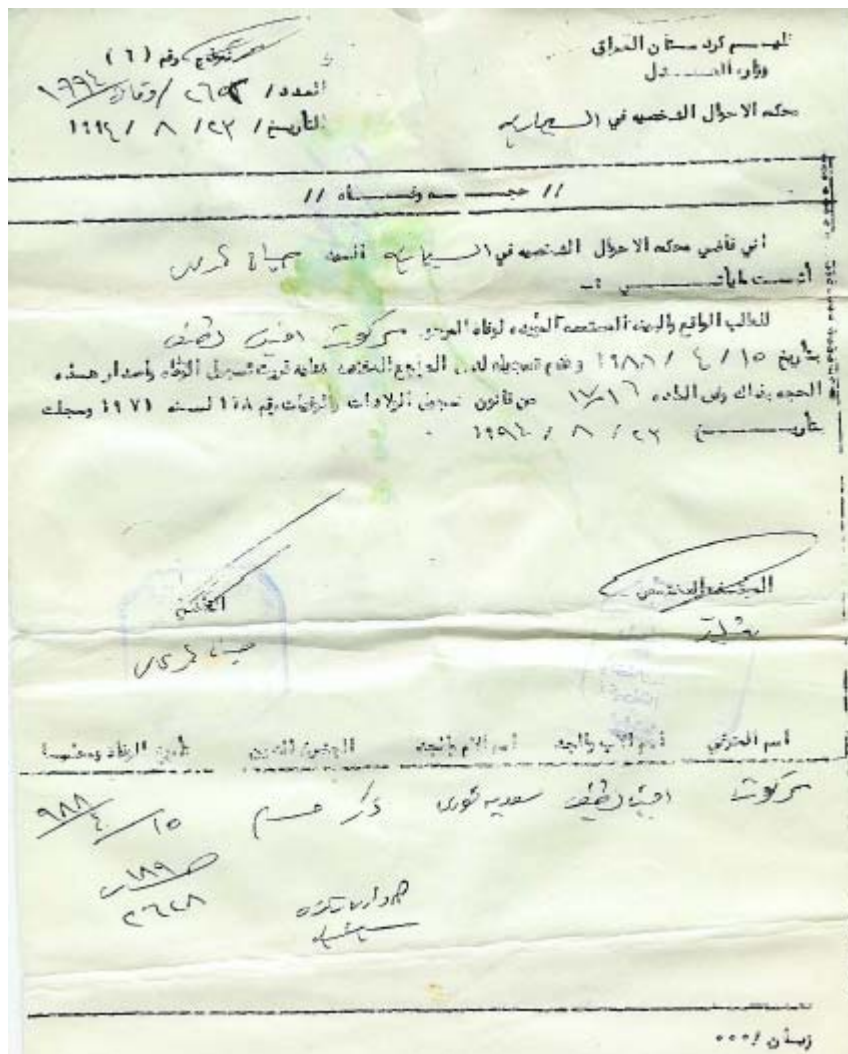
رایهرینی 1991 گه‌وره‌ترین مزگینی بوو بۆ گه‌لی کورد. ئەه‌ی نێمه‌ فۆرباتیاتی ئەنفال چی؟ چ ناینده‌یه‌کی به‌ نێمه‌ دا؟ زله‌یزه‌کانی کوردستان چیان کرد بۆمان؟

به‌داخه‌وه، هه‌زارباره‌ ده‌یئیمه‌وه به‌داخه‌وه، که‌نۆینه‌ره‌کانی کورد، پارته‌یه‌ ده‌سه‌لاتداره‌کانی کوردستانی باشور، نه‌ک هه‌ر نێمه‌یان پشت گوێ خست، به‌ئکو رۆژانه‌ کیشه‌یان بۆ هه‌زاره‌های وه‌کو من دروست ده‌کرد.

من له‌ کاره‌ساتگه‌لی ئەنفال، هه‌ندریڤی کورم و مائی باوکم بۆ ده‌رچوو، نه‌ویش هه‌موو ئومێدی‌که‌مه. که‌ رایهرین ده‌ستی پێکرد، ته‌مه‌نی نه‌و 6 ساڵ بوو، کاتی قوتابخانه‌ی هاتبوو.

تالترین روداو که‌ دوا‌ی ئەنفال لێم قه‌وما نه‌وه‌بوو، هه‌ندریڤی کورم تازه‌ له‌ قوتابخانه‌ ناووس کردبوو، رۆژنیکیان سه‌یره‌که‌م به‌گریان هاته‌وه‌ بۆ

مأل، به‌ریوه‌به‌ری قوتابخانه‌که‌ پێی ووتبوو که‌ ده‌بێ ره‌گه‌زنامه‌ی عیراقی یا ناسنامه‌ به‌ینی تاکو بتوانی درێژه‌ به‌ خۆیندن به‌هیت. نه‌و کاره‌ زۆر په‌ستی کردم، چومه‌ لای زۆر لایه‌ن و که‌ سایه‌تی، هه‌وئم بۆ دا که‌ نه‌و بریاره‌ بگۆرن و کوره‌که‌م بگه‌ڕێته‌وه‌ بۆ خۆیندن. به‌لام بێن هوده‌بوو. ووتیان نه‌بێن مردننامه‌ی شوه‌که‌ت به‌ینی.

مردننامه‌ی میرده‌که‌م (سه‌رکه‌هوت)

من له‌به‌ره‌نه‌وه‌ی هه‌یج به‌لگه‌نامه‌یه‌کی هاوسه‌رگرتنم پێن نه‌بوو، ناسان نه‌بوو ره‌گه‌زنامه‌ بۆ هه‌ندریڤی کورم ده‌ریکه‌م. هه‌یج ناسانکارپیکیش له‌لایه‌ن هه‌ریمی کوردستانه‌وه‌ نه‌بوو که‌ هاوکاریم بکه‌ن. ناچار مردننامه‌یه‌که‌م بۆ میرده‌که‌م ده‌رکرد تاکو بتوانم ره‌گه‌زنامه‌ بۆ کوره‌که‌م ده‌ریکه‌م.

دۆزه‌خی ئەنفال و 16 ساڵ چاوه‌پروانی

جاریک پیمیان ووت، برۆ رهگه‌زنامه‌ی باوکی بهینه بۆمان، جاریکی تر بیانوی نهوه‌یان ده‌گرت که من و **هه‌ندرین** ی کورم. قوربانی ئەنفالین و زۆر یاسا نامانگریته‌وه، دوا‌ی ساخ‌بوونه‌وه چاره‌نووس باوکی، نه‌وسا **هه‌ندرین** بۆی هه‌یه بخوینی. دوا‌جار داوا‌ی مردننامه‌ی میزده‌که‌میان کرد تا‌کو دادگای سلیمانی بتوانی رهگه‌زنامه‌ی بده‌ن به **هه‌ندرین**. به‌داخه‌وه، نه‌وانه‌ی له‌ ده‌زگاکان کاریان ده‌کرد، کۆسپی زۆریان هه‌نایه‌ به‌رده‌مم. به‌لالوته‌وه ته‌ماشای قوربانیانی ئەنفالین ده‌کرد، نینسان هه‌ستی ده‌کرد که هه‌چ به‌هه‌یه‌کی نییه. هه‌نگیرسانی شهربانی (پدک و ینک) مافی قوربانیانی ئەنفالی پتر پیشیل کرد، مائی وه‌ها هه‌بوو ته‌نها کوربانیان له‌ ئەنفال ده‌رچوو بوو، به‌لام له‌بهر نه‌وه‌ی لایه‌نگری یه‌کی له‌و دوو هه‌یزه‌هه‌بوو، ده‌کوژرا یان مال و حالی تالان و ئەنفال ده‌کرایه‌وه.

به‌ره‌و هه‌نده‌ران

نه‌بوونی حال و مالتیکی سه‌ره‌به‌خۆ، نه‌بوونی نارامی و ناسایش له‌ هه‌ریمی کوردستان، کاریکی ده‌رونی نه‌گه‌تیقی کرده سه‌ر ژیانم که تانیستا پیوه‌ی ده‌نالم. ته‌نها ریگه‌چاره‌ که له‌ به‌رده‌مما بوو، ژیا‌نی هه‌نده‌ران بوو که ناسۆی دو‌رۆژی هه‌ندرینی کورمی تیا مسه‌وگه‌ربکه‌م.

هونه‌ر و دلیری برام، یارمه‌تییه‌کی زۆریان دام. چومه سوریا، له‌وئ ژوو‌ریکم به‌کری گرت تا کو نیش و کاری هاته‌ده‌ره‌وه‌م ریک بکه‌م.

له‌ سوریا، ته‌نیا‌یی و بی‌ری رۆژانی ئەنفال، شه‌وانه‌ خانه‌ی میشمی به‌جی نه‌ده‌هه‌شت. وام لیهات شه‌ویکیان ده‌م لاریبوو، چووم بۆ لای دکتۆر، ووتی: نه‌وه نه‌جامی بیرکردنه‌وه‌یه، هه‌لوئبه‌ که‌م بیربکه‌ره‌وه. زۆر شه‌و ده‌م لارده‌بوو و به‌یانینیش چاک ده‌بوومه‌وه. ماوه‌ی دوو سا‌ل له‌وئ مامه‌وه.

ناواته‌کاتی من و نه‌وانی تر

هه‌چ نینسانیک بی‌ ناوات نییه، بی‌ خۆزگه‌ نییه. بریا سیسته‌میکی وا له‌ کوردستانی باشور، دابمه‌زرایه که به‌ پله‌ی یه‌که‌م، ناسه‌وار نه‌فالی که‌میک نه‌هه‌شتایه و ناوریکی دلسۆزانه‌ی له‌ قوربانیانی ئەنفال بدایاته‌وه. له‌م بو‌اره‌دا هه‌ر جی زوتر هه‌نگاو‌بنری هه‌شتا که‌مه.

کاشا ده‌سه‌لاتداری کوردستان، نه‌و کورده تاوانبارنه‌ی که به‌شاداری ئەنفالین کرد، بیانخستنا‌یه‌ته به‌رده‌م دادگا، نه‌ک سیاسه‌تی زۆری و بۆری، له‌ سه‌ر خوینی شه‌هیدان بکه‌ن و چاره‌نووسی 182 که‌س له‌ قوربانیانی ئەنفال، قوربانی به‌رژه‌وه‌ندی پارتاییه‌تی خویان بکه‌ن.

بریا به‌هه‌لو‌نیستیکی گه‌رمه‌وه، پیشوا‌زی له‌ نیمه‌ی قوربانیان ئەنفال بکرایه. راسته‌ یه‌کیکی وه‌کو من، نه‌گه‌ر بو‌یرم بلنیم که‌می به‌ختم هه‌بوو، توانیم بگه‌م ولاتی سوید، به‌لام هه‌زاره‌ها زیندوه قوربانی تری ئەنفال، له‌ کور، ژن و پیره‌مید، که له‌ شه‌ره‌کانی کوردستانی باشور، بی‌ یارمه‌تی، ژیا‌نی خویان، له‌ په‌ژاره و بیده‌رامه‌تی، ته‌واو ده‌که‌ن و هه‌چ ری چاره‌یه‌کیان، بی‌جگه‌ مردنی چاوه‌پروانی نییه.

به‌ هه‌زاره‌ها میرد مندال هه‌ن، که له‌ ساده‌ترین مافه‌کانی ژیان، خویندن و خسته‌خانه، بی‌ به‌ری، به‌هه‌زاره‌ها پیره‌میرد و بیوه‌ژن هه‌یه، که ده‌زگاکانی کوردستان، هه‌چ هاوکاریکیان ناکه‌ن.

نه‌م خه‌مه‌ی که من هه‌لم رژت، ته‌نها دلۆپه خه‌میکی خویناوی بوو، له‌ ده‌ریای نه‌شکه‌نجه‌ی هه‌زاره‌ها قوربانی ئەنفال. روی تکام ده‌که‌مه هه‌موو نینسانیکی نینسانیکی دۆست و ناشتی په‌روه‌ر، که خه‌می نیمه‌ به‌ ناسان وه‌رنه‌گرن و فه‌رامۆشمان نه‌که‌ن. من به‌زه‌بیم ناویت، به‌کو هه‌نگاوی دلسۆزانه. بۆ دووباره‌ نه‌بوونه‌وه‌ی ئەنفالیکی تر.

دریژه‌ی هه‌یه